

Souhrnná teritoriální informace Etiopie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Addis Abebě ke dni 04.10.2009

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- česky: Etiopská federativní demokratická republika
- anglicky: Federal Democratic Republic of Ethiopia

1.2. Rozloha

- 1.127.127 km²

Vnitrozemský stát ve východní Africe.

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Počet obyvatel	85,254 mil. (odhadem cenzus z května 2007)
Hustota zalidnění	69,4 obyvatel/km ²
Podíl ekon. aktivního obyvatelstva	35,0%

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

- Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 2,4 %
- Demografické složení:
 - ženy 49,5 %
 - muži 50,5 %

0-14 let 42,8%, 15-59 let 52,7%, 60 let a více 4,5%

1.5. Národnostní složení

Přes 70 etnických skupin (národů, národností a kmenů). Uvádíme početně nejvýznamnější etnické skupiny:

- Oromo 40%
- Amhara a Tigray 32%
- Sidamo 9%
- Shankela a Somali 6%
- Afar 4%
- Gurage 2%
- ostatní 1%

1.6. Náboženské složení

- 48 % sunnitský islám (zejména Oromové, Afaři nebo Somálci); podíl muslimů se zvětšuje;
- 42 % křesťanství – etiopská ortodoxní církev (hlavně Amharové, Tigrejci, někteří Oromové);
- 6 % ostatní křesťanské církve (zejména pentekostalismus)
- 4 % tradiční africká náboženství (animismus), například některé jižní a jihozápadní kmeny.

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Pracovní - de facto úřední - jazyky:

Pracovní (de facto úřední) jazyky: **angličtina, amharština** (amharigna, anglicky Amharic). Každý stát federace však podle ústavy z r. 1994 může určit svůj vlastní pracovní jazyk (oromština, tigrejština, atd.).

Angličtina je široce užívaná, zejména ve styku s cizinci.

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

9 regionálních států a 2 statutární města s okolím; počet obyvatel (odhad 2007):

č.	název federálního státu	počet obyvatel v tis.
1.	Tigray	4 449
2.	Afar	1 418
3.	Amhara	19 624
4.	Oromia	27 304
5.	Somali	4 444
6.	Benishangul-Gumuz	640
7.	SNNPS (Southern Nations, Nationalities and Peoples' State)	15 321
8.	Gambella	253
9.	Harari (městský stát)	154
10.	Addis Abeba (hlavní město)	3 147
11.	Dire Dawa (samostatný statut)	412

č.	federální hlavní město a další velká města	počet obyvatel v tis.
1.	Addis Abeba, federální hlavní město	3 147
2.	Adama (dříve Nazareth), hlavní město federálního státu Oromiya	251
3.	Awassa, hlavní město federálního státu SNNPS	137
4.	Bahir Dar, hlavní město federálního státu Amhara	183
5.	Dessie	186
6.	Gambella, hlavní město stejnojmenného federálního státu	33
7.	Gondar	213
8.	Harar, hlavní město stejnojmenného federálního státu	131
9.	Jimma, hlavní město federálního státu	174

10.	Mekelle, hlavní město federálního státu Tigray	184
11.	Dire Dawa město (samostatný statut)	306

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

- Peněžní jednotka: 1 etiopský birr (Br, mezinárodní kód ETB) = 100 centů

V mezinárodním bankovním styku je používán prakticky výhradně USD.

- Oficiální kurs: (září 2009): USD 1 = ETB 12.760 (centrální bankou fixně stanovený kurz)

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Státní svátky (celkem 13 ročně), obvyklá pracovní a prodejní doba

7.	leden	Genna	(ortodoxní vánoce);
19.	leden	Timkat	(křesť Ježíše Krista);
2.	březen	Adwa Day	vítězství nad Italy u Adwy (1896);
8.	březen	Mezinárodní den žen	
1.	květen	Svátek práce	
5.	květen	Den vítězství	nad italským fašismem (1941);
28.	květen	Státní svátek	pád vojenského režimu DERGu (1991);
11.	září	Etiopský Nový rok	
27.	září	Meskel	nalezení Pravého kříže

Dále se slaví pohyblivé svátky:

	duben	Seklet	ortodoxní velikonoce – Velký pátek
	duben	Fasika	Boží Hod velikonoční, následující neděle
	říjen	Id-el-Fitr	konec ramadánu
		Id-al-Adha	ukončení pouti do Mekky
		Mawlid	narození proroka Mohammeda

Kalendář :

Etiopie stále používá vlastní kalendář, v textech značený jako Ethiopian Calendar (E.C.). Etiopský rok se dělí na dvanáct měsíců o třiceti dnech plus 13. měsíc o pěti (šesti) dnech. Odtud známý turistický slogan: „Ethiopia - Land of 13 Months of Sunshine“. Ve srovnání s gregoriánským kalendářem je zpožděn o cca 7 let a 8 měsíců (nynější etiopský letopočet 2000 odpovídá našemu roku 2007/2008, tzn. poslední etiopský Nový rok - 1.1.2000, měl naše datum 11. září 2007) a znamenal přechod do nového „etiopského“ tisíciletí. Další turistický slogan tedy zní – „Come to Ethiopia and Become 7 Years Younger“.

Kalendářní rok (Calendar Year) v Etiopii tudíž probíhá od 11. září do 10. září (našeho kalendáře).

Rok pěstitelů kávy (Coffee Year) se počítá od října do září.

Etiopský finanční rok (Fiscal Year) se uvádí od 8. července do 7. července.

Čas: GMT + 3 hodiny (vůči ČR je letní čas + 1 hodina, zimní čas + 2 hodiny)

V zemi běžně užívaný „etiopský čas“ je posunut o 6 hodin, a počítá se od východu do západu slunce a opačně (během roku se odchyľuje jen minimálně od 6:00-6:30 ráno a večer), a je proto tedy pouze 12-hodinový: například 03:00 hod. v Etiopii znamená podle kontextu buď 09:00, nebo 21:00 hod. (nebo opravdu 15:00 hod). Při domluvě o schůzce je nutné se ujistit, zda je míněn čas etiopský (habesha), nebo cizinecký (ferendži).

Obvyklá pracovní doba úřadů:	pondělí-pátek	8:30-12:00, 13:30-17:30
banky (vklady a výběry peněz):	pondělí-pátek	8:00-11:00, 13:00-15:00
	sobota	8:00-11:00
obchody:	pondělí-sobota	8:00-12:00, 14:00-18:00
	některé mají otevřeno i déle a také v neděli	

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Etiopie navazuje na tradici prehistorického osídlení („cradle of mankind“, kosterní pozůstatky hominida tzv. Lucy), legendární panovníky krále Šalamouna (Solomon) a královnu ze Sáby (Queen of Sheba) a staletou křesťanskou říši. Nikdy v historii - s výjimkou 5-leté italské okupace 1936–1941 - nebyla kolonií. Je průkopníkem africké integrace - už svou vlajkou, zavedenou v roce 1897: panafrickou trikoloru zelená-žlutá-červená užívají dnes mnohé státy. Etiopie je jednou z nejstarších křesťanských zemí světa (od 4. století n.l.) a ještě za císaře HAILE Selassie byla etiopská ortodoxní církev v podstatě státní církví. V posledních desetiletích se silně a stále více prosazuje islám. Etiopie se honosí svojí náboženskou tolerantností.

V Etiopii se vůbec nepoužívají adresy s názvy ulic, nebo náměstí. Nejdůležitějším a jediným relevantním údajem je číslo poštovní schránky (P.O.Box). Fotografovat a natáčet citlivá místa se nedoporučuje. Za používání videokamery se na řadě turisticky zajímavých míst vybírají vysoké poplatky, často několikrát převyšující vstupné do objektu. Veřejným shromážděním, zvláště pokud hrozí policejní zásah, je lépe se vyhnout.

Obyvatelé Etiopie nemají příjmení. Hlavním jménem je křesťanské jméno první. Druhé jméno v pořadí je křesťanské jméno otce, dalším v pořadí je pak eventuálně křesťanské jméno dědečka, ale ve společenském styku se slyší výhradně na první = vlastní křesťanské jméno, kterým je tedy nutno osobu titulovat; v případě vrcholné zdvořilosti pak přidat ato (= pan), weizero (= paní), nebo weizerit (= slečna).

Mezi dobrými známými je zvykem zdravít se několikanásobným symbolickým polibkem na tvář (třikrát). Dochvilnost není etiopskou silnou stránkou a ani vyřčené slovo nemá takovou váhu, na jakou jsme zvyklí v západním světě. Přiznání vlastní chyby je u Etiopa prakticky vyloučeno.

O cizincích bílé pleti (tzv. ferendži) se automaticky předpokládá, že mají víc peněz než místní, a jsou tudíž často terčem skrytého i otevřeného žebřání, nebo přímo okrádání. Vyšší ceny pro zahraniční návštěvníky jsou státem nejen tolerované, ale dokonce leckdy (v dosud neprivatizovaných hotelových řetězcích) nařízené. Obtěžování žebřáky, nebo pouličními prodáváči je na denním pořádku. Žebřání je mimořádně rozšířené už proto, že křesťanská polovina etiopského lidu ho považuje za „bohulibé“ (samí ortodoxní kněží úspěšně žebřají o příspěvky na provoz svého kostela i na ulicích) a příspěvky žebřákům pak mohou vést ke spasení toho, kdo obdaroval.

Kouření na veřejnosti není příliš rozšířené, protože ortodoxní kněžstvo a starší generace je považuje za těžký hřích. Alkohol různých značek, místních i zahraničních, je hojně ke koupi, na venkově však převládají tradiční místní nápoje - tella (slabé pivo z ječmene nebo kukuřice) a medovina zvaná tej [tedž]. Na vzestupu je žvýkání listů khatu (čatu), lehké stimulační drogy, rozšířené hlavně mezi muslimskou populací.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Velvyslanectví EFDR v dopise ze 2. července 2007, kterým potvrdilo možnost udělení víza českým občanům na mezinárodním letišti Bole v Addis Abebě, oznámilo, že očkování proti žluté zimnici není povinné. Doporučuje se však i očkování proti meningokokové meningitidě, tetanu, obrně a žloutence typu A a při delším pobytu i B.

Malárie (malaričtí komáři) se vyskytuje hlavně kolem řek a jezer v oblastech do 2 tis. metrů nad mořem celoročně; doporučují se proto antimalarika. Pro pobyt jen v Addis Abebě nejsou nutná. S vodou souvisí i nebezpečí bilharziózy (koupání v přírodních vodách). Vysoké je riziko HIV/AIDS a pohlavních chorob. Z hygienického hlediska nezávadné je stravování ve slušných restauracích. I tekoucí vodu je nutno převařovat, nebo nahrazovat balenou v lahvích (nyní už i domácí výroby). Ovoce a zeleninu samozřejmě pečlivě umývat nebo loupat.

Mnohé zavedené mezinárodní léky jsou v Etiopii dostupné, ale vzhledem k různým obchodním názvům je nutné znát jejich složení. Za lékařské ošetření na soukromých klinikách i ve státních nemocnicích se vyžaduje platba v hotovosti. Při vážnějších obtížích se doporučuje odlet ze země. Nezbytné je cestovní pojištění zahrnující zdravotní rizika. Při zamýšleném delším pobytu je výhodné seznámit se se situací v zemi i z literatury (např. Vladimír Šerý - Lexikon cestovní medicíny).

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízové povinnosti jsou zbaveni pouze občané Džibuti a Keni. Pro ostatní vydávají víza zastupitelské úřady a konzuláty EFDR v zahraničí. Pro ČR je příslušné etiopské velvyslanectví v Berlíně:

Embassy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia

Boothstrasse 20a
D-12207 Berlin, BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND
tel.: +49 30 7720600
fax: +49 30 7720624
e-mail: emb.ethiopia@t-online.de

Vydávají se víza turistická (jednorázová) a obchodní (jednorázová, nebo pro více vstupů) na dobu 30 dnů s možností prodloužení na 90 dnů. Vízum lze prodloužit podáním žádosti na Hlavním přistěhovaleckém úřadě v Addis Abebě. Stejně tak je třeba postupovat před odletem v případě překročení doby pobytu nad dobu platnosti víza (za což je obvykle vysoká pokuta).

Ačkoliv byla ČR zahrnuta do seznamu zemí, kterým jsou vydávána vstupní víza při příletu do EFDR, doporučuje se zajistit si vízum předem na příslušném velvyslanectví Etiopie. Tato vízová služba je také omezena pouze na mezinárodní letiště Bole v Addis Abebě, je proto nutné si uvědomit, že možnost udělení víza po příletu na letišti v Addis Abebě neznamena automaticky možnost získání víza na některém ze silničních hraničních přechodů. Také nelze vízum na letišti získat za jiným účelem, než je turistika.

Požadované doklady:

cestovní pas platný ještě 6 měsíců po platnosti víza, vyplněný dotazník, fotografie, mezinárodní očkovací průkaz s potvrzeným očkováním proti žluté zimnici, zpáteční letenka, někdy i důkaz solventnosti - pro vydání obchodního víza se vyžaduje dopis (Guarantee Letter) od zvučí, nebo vysílající organizace.

Etiopské celní předpisy povolují dovoz 20 balíčků cigaret, 250 g tabáku, 2 litrů tvrdého alkoholu, 6 kusů kosmetiky, textilu a ošacení a dalších věcí pro osobní potřebu. Návštěvníci mají ze zákona povinnost deklarovat veškerou dováženou měnu (množství není omezeno) v devizovém prohlášení (Currency Declaration Form). Vzhledem k tomu, že je omezen vývoz valut (max. cca USD 1 200 na osobu) je vhodné toto devizové prohlášení v případě dovozu většího množství valut vyplnit a vyvarovat se tak potíží při jejich zpětném vývozu. Vývoz místní měny nad ETB 200,- není povolen.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Oproti jiným africkým zemím je EFDR celkem bezpečná – s výjimkou některých známých oblastí jako jsou Ogađen, příhraničí mezi Etiopií a Eritreou, celé súdánské pohraničí a Gambella, oblast mezi Harar – Kebri Dehar a příhraničí s Keňou.

Kapesní krádeže a pouliční loupeže nejsou také vyloučeny (proslulé jsou addisababské centrum, nebo tržiště Merkato), je však možné jim předejít nezbytnou opatrností. Doporučujeme sledovat informace o aktuální bezpečnostní situaci v zemi na webových stránkách MZV ČR (www.mzv.cz), nebo přímo na webových stránkách velvyslanectví ČR v Addis Abebě (www.mzv.cz/addisababa).

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

ZÚ Addis Abeba:

EMBASSY OF THE CZECH REPUBLIC
P.O.Box 3108, Addis Ababa, Ethiopia
Tel.: +251 11 5516382; Fax: +251 11 5513471
E-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz
Webové stránky: <http://www.mzv.cz/addisabeba>

Vedoucí ZÚ: Ing. Zdeněk DOBIÁŠ, velvyslanec; v Etiopii od prosince 2005

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

V Etiopii není zastoupena žádná další česká instituce na podporu obchodu či investic.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Policie

- tísňové volání: 991, 011 1572121
- informace: 011 5526302
- dopravní odd.: 011 6628085/86

Vybrané nemocnice

- Dejazmach Balcha Hospital (ruská): 011 551 32 05
- Red Cross, tísňové: 907, 011 1111882
- St. Gabriel: 011 6613622
- Hayat: 011 6624488
- Myungsung (korejská): 011 6292963, 011 6294602 (tísňové)

Hasiči

- tísňové volání: 912

Letecké společnosti

- Ethiopian Airlines: 011 6616666
- Lufthansa: 011 5515666
- Turkish Airlines: 011 6627781/82

Obecně lze však konstatovat, že telefonní spojení (včetně tísňových linek), je často nespolehlivé, přetížené, případně může vážnout komunikace v angličtině !!!

1.18. Internetové informační zdroje

- www.mfa.gov.et ministerstvo zahraničních věcí; angl.
- www.mor.gov.et Ministry of Revenues, celní správa; angl.
- www.nbe.gov.et National Bank of Ethiopia; angl.
- www.ethiopianembassy.org etiopské velvyslanectví v USA; angl.
- www.deleth.cec.eu.int zastoupení EU v Etiopii - Delegation EK; angl., amh.
- www.ethionet.et Ethiopian Telecom, portál, další užitečné odkazy!!!; angl.
- www.ethioexport.org Export Promotion Agency; angl.
- www.addischamber.com addisababská obchodní komora; angl.
- www.ethiomarket.com obchod, kontakty, tendry!!!; angl.
- www.ethiotrade.com obchod, kontakty; angl.
- www.ethioyellowpages.com telefon. seznam - Yellow Pages; angl.
- www.combanketh.com banka; angl.
- www.bankofabyssinia.com banka; angl.
- www.flyethiopian.com letecká společnost Ethiopian Airlines; angl.
- www.eepco.gov.et státní elektrárenská společnost; angl.
- www.et.undp.org rozvoj. a humanitární pomoc OSN; angl.
- www.usaidethiopia.org rozvoj. a humanitární pomoc USA, upravuje se!!!; angl.
- www.addistribune.com noviny, zprávy; angl.
- www.cyberethiopia.com portál, vyhledavač, info; angl., amh.
- www.ethio.com zprávy, info, odkazy; angl.
- www.ethiopianhistory.com historie; angl.
- www.tourethio.com turistika; angl.

Jednou z mála oficiálních stránek o Africe (a Etiopii) v češtině je: www.afrikaonline.cz
Českou stránkou věnovanou pomoci Africe je: www.humanitasafrika.cz

1.19. Adresy významných institucí

Ethiopian Chamber of Commerce

P.O.Box 517, Addis Ababa

tel.: +251 1 518240

fax: +251 1 517699

e-mail: ethchamb@ethionet.et

- formálně zastřešuje 12 regionálních obchodních komor ve městech Addis Abeba, Assela, Awassa, Bahir Dar, Dessie, Dire Dawa, Gondar, Jimma, Mekele, Adama (Nazareth), Nekemte a Shashemene

Z městských komor je daleko nejvýznamnější:

Addis Ababa Chamber of Commerce (AACC)

P.O.Box 2458

Addis Ababa

tel.: +251 1 515055

fax: +251 1 511479

e-mail: aachamber1@ethionet.et, aachamber2@ethionet.et

Internet: www.addischamber.com

- její Trade Promotion Department vydává měsíčník Addis Business, kde je možné (nejlépe prostřednictvím OEÚ ZÚ) inzerovat nabídky nebo poptávky, včetně oznámení o výstavních akcích

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Současná EFDR je federativní republikou s dvoukomorovým parlamentem, jenž se skládá ze Sněmovny lidových zástupců (The House of People's Representatives) o 547 přímo volených poslancích a ze Sněmovny federace (The House of the Federation) o 108 členech - zástupcích parlamentů jednotlivých států (ne však statutárních měst). Každý z federálních států má svůj parlament (State Council), vládu i prezidenta, avšak pouze s limitovanou pravomocí.

Do roku 1974 byla Etiopie císařstvím. Posledního císaře HAILE Selassie I. svrhla vojenská junta (DERG). Do jejího čela se postupně propracoval MENGISTU Haile Mariam, jehož (více méně komunistický) režim vládl do roku 1991, kdy byl svržen lidovým povstáním vedeným spojenými tigrejsko-eritrejskými silami. Za zásluhy o vítězství v občanské válce se mohla - v roce 1991 de facto, v roce 1993 po referendu de iure - osamostatnit Eritrea (někdejší italská kolonie a po desetiletí součást Etiopie), která proti různým etiopským režimům bojovala od roku 1961.

Po svržení dergovského režimu se vedení ujala vítězná povstalecká koalice. Po prvních pluralitních volbách v historii Etiopie, v červnu 1994 do ústavodárného shromáždění a v květnu 1995 do federálního parlamentu a regionálních shromáždění, vznikla federace s novou ústavou.

Celonárodní parlamentní volby z 15. května 2005, jakkoliv k jejich průběhu byly určité vážné výhrady, však zcela prokazatelně (i na základě platného konečného verdiktu mezinárodního společenství, včetně pozorovatelů EU) potvrdily volební vítězství a tudíž i vedoucí postavení vládnoucí politické koaliční strany Etiopská lidová revoluční demokratická fronta (EPRDF) v čele s předsedou vlády Ato MELESem Zenawi. Ačkoliv opozice získala ve volbách do Parlamentu významný počet křesel (a prakticky jednoznačně vyhrála v hlavním městě), někteří její vůdci výsledek voleb odmítli a vyzvali národ a zejména pak studenty a mládež, k občanské neposlušnosti. Po rozsáhlých nepokojích, které především v hlavním městě následovaly, byli někteří nejaktivnější vůdčové opoziční strany Koalice za jednotu a demokracii (CUD), novináři a představitelé občanské společnosti obviněni z hrdelních zločinů (podněcování ke svržení Ústavy, atd.) a uvězněni. Soudní řízení s nimi dosud probíhá. Většina politické opozice však svá křesla v Parlamentu obsadila a přistoupila na dialog iniciovaný vládou.

Významnou událostí uplynulých let, jejíž důsledky jsou stále patrné, byla válka Etiopie s Eritreou, která vypukla v květnu 1998 a skončila podpisem mírové smlouvy v prosinci 2000. Na eritrejské straně hranice byla vytvořena 25-km nárazníková zóna (TSZ, Temporary Security Zone), kterou kontrolují mezinárodní jednotky UNMEE. Nezávislá mezinárodní hraniční komise, ustanovená OSN a fungující v nizozemském Haagu, se pokouší vytyčit nový průběh hranic mezi oběma zeměmi. Výsledek je sporný, hlavně v případě nároků Etiopie na pohraniční městečko Badme (má být na eritrejské straně hranic). Kromě toho Eritrea omezuje pohyb jak pracovníků rozhraničovací komise tak i jednotek OSN.

Hlavní politické strany

Vládnoucí koalice politických stran Etiopská lidová revoluční demokratická fronta (Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front - EPRDF), získala ve volbách v květnu 2005 většinu v dolní komoře parlamentu; tvoří ji dominantní Tigray People's Liberation Front (TPLF), Oromo People's Democratic Organization (OPDO), Amhara National Democratic Movement (ANDM) a Southern Ethiopia Peoples' Democratic Front (SEPDF). a Sjednocené etiopské demokratické síly (United Ethiopian Democratic Forces - UEDF).

V politickém životě se však prosadilo i několik opozičních seskupení, zejména pak - Koalice za jednotu a demokracii (Coalition for Unity and Democracy - CUD), její frakce Jednota za demokracii a spravedlnost (Union for Democracy and Justice - UDJ) a Sjednocené etiopské demokratické síly (United Ethiopian Democratic Forces - UEDF).

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Současný prezident země má pouze omezené pravomoci a zastává spíše ceremoniální funkci. Prvním prezidentem po svržení dergovského režimu byl vůdce (předseda) EPRDF a současný výkonný předseda vlády MELES Zenawi (od roku 1995). V současnosti vykonává prezidentskou funkci GIRMA Woldegiorgis.

2.3. Složení vlády

předseda vlády	MELES Zenawi (Tigray)
místopředseda vlády	ADDISU Legesse (Amhara)
místopředseda vlády a ministr pro veřejné práce a městský rozvoj	Dr. KASSU Illala (Gurage)
ministr zahraničních věcí	SEYOUM Mesfin (Tigray)
ministr financí a hospodářského rozvoje	SUFIAN Ahmed (Oromo)
ministr obchodu a průmyslu	GIRMA Birru (Oromo)
ministr kultury a cestovního ruchu	Amb. MOHAMOUD Dirir (Somali)
ministr kabinetních záležitostí	BERHANU Aledo (Amhara)
ministr pro budování kapacit	TEFERA Walwa (Amhara)
ministr národní obrany	SIRAJ Fegisa (Silte)
ministr školství	DEMEKE Mekonen
ministr dolů a energie	ALEMAYEHU Tegenu (Amhara)
ministr pro federální záležitosti	SHIFERAW Tekle-Mariam
ministr zdravotnictví	Dr. TEWODROS Adhanom (Tigray)
ministr vědy a technologie	JUNEDIN Sado
ministr zemědělství	TEFERA Deribew
ministr spravedlnosti	BERHANU Hailu (Amhara)
ministr práce a sociálních věcí	HASSEN Abdela (Afar)
ministr pro státní příjmy	MELAKU Fenta (Amhara)
ministr pro dopravu a spoje	DERIBA Kuma
ministr vodních zdrojů	ASFAW Dingamo
ministr pro ženské otázky	W/ro MUFRIAT Kamile
ministr pro mládež a sport	W/ro ASTER Mamo (Oromo)
ministr v úřadu předsedy vlády	BEKERET Simon Woldegirma (Amhara)
ministr v úřadu předsedy vlády	MULUGETA Alemseged Gesesse (Tigray)
ministr v úřadu předsedy vlády	ABAY Tesheme Abay (Tigray)

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

OSN (od roku 1945), UNESCO, UNIDO, UNCTAD, UNHCR, FAO, WHO, ILO, Mezinárodní měnový fond (IMF)

Etiopie není členem WTO, ale v lednu 2003 požádala o přistoupení k WTO a má statut pozorovatele. V současné době probíhají přístupová jednání.

Africká unie (AU) a Hospodářská komise OSN pro Afriku (ECA) - obě mají sídlo v Addis Abebě; African Development Bank (ADB), International Coffee Organization (ICO)

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Etiopie je členem Hnutí nezúčastněných zemí (Nonaligned Movement, NAM) a G-77.

Patří také do společenství ACP (africké, karibské a tichomořské země) se speciálními vztahy s Evropskou unií, které se v poslední době řídí dohodou podepsanou v červnu 2000 v Cotonou (Cotonou Agreement). Konkretizací této dohody je iniciativa Everything but Arms z února 2001, o obchodu bez překážek prakticky pro všechno zboží s výjimkou "citlivých" komodit (cukr, banány a rýže).

Etiopie je členem Společného trhu východní a jižní Afriky (Common Market for Eastern and Southern Africa - COMESA), jejímž cílem je dosáhnout do roku 2008 celní unie a měnové unie do roku 2025.

EFDR je rovněž členem Mezivládního úřadu pro rozvoj (Intergovernmental Authority on Development - IGAD), východoafrické regionální organizace se sídlem v Džibuti, založené v roce 1986.

EFDR jedná o členství ve Světové obchodní organizaci (WTO).

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

- 09/11/1976 – Dohoda mezi Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie a vládou Československé socialistické republiky o vědeckotechnické spolupráci (Addis Abeba) – Na základě expertních jednání o sukcesi (v říjnu 1998 v Addis Abebě) zůstala v platnosti
- 24/01/1978 – Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie (Praha);
- 24/01/1978 – Úvěrová dohoda mezi Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie a vládou Československé socialistické republiky (Praha);
- 02/12/1978 – Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie o kulturní a vědecké spolupráci (Praha) – Na základě expertních jednání o sukcesi (v říjnu 1998 v Addis Abebě) zůstala v platnosti
- 13/09/1981 – Konzulární úmluva mezi Socialistickou Etiopií a Československou socialistickou republikou (Addis Abeba) -Na základě expertních jednání o sukcesi (v říjnu 1998 v Addis Abebě) zůstala v platnosti
- 09/12/1981 – Protokol mezi vládou Československé socialistické republiky a Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie o spolupráci při výstavbě hydroelektrárny Malka Wakana (Praha);
- 16/08/1984 – Úvěrová dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie (Praha);
- 11/01/1986 – Dohoda o hospodářské spolupráci mezi Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie a vládou Československé socialistické republiky (Addis Abeba);

- 12/11/1987 – Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Etiopské lidově demokratické republiky o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařských věd (Praha) – Na základě expertních jednání o sukcesi (v říjnu 1998 v Addis Abebě) zůstala v platnosti;
- 09/10/2000 – Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o sukcesi do dvoustranných smluv (Addis Abeba);
- 14/03/2001 – Protokol s spolupráci mezi MZV ČR a MZV Etiopské federativní demokratické republiky (Addis Abeba);
- 17/06/2003 – Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o ukončení platnosti Obchodní dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a Prozatímní vojenskou vládou Socialistické Etiopie ze dne 9. listopadu 1976 (Addis Abeba);
- 25/07/2007 – Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o zamezení dvojímu zdanění a prevenci daňových úniků s přihlédnutím k daním z příjmu (Addis Abeba);
- v jednání – Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (v současnosti představuje zásadní překážku k jejímu podpisu stanovisko etiopské strany požadující možnost omezení rapatriace kapitálu)

4. Ekonomická charakteristika země

Etiopie je jedna z nejchudších zemí světa, orientovaná převážně na extenzivní zemědělství a silně závislá na zahraniční rozvojové a humanitární pomoci.

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Z hospodářského hlediska lze Etiopii charakterizovat jako systém doposud značně uzavřený a proto se jí globální krize dotýká prozatím jenom nepřímo. Jako lék na eventuální zhoršení hospodářské situace vidí vláda současné mohutné investice do infrastruktury – budování dopravních tahů (silniční koridory, ale i železnice – k investicím do národní železniční sítě Etiopie pozvala i ČR, bohužel prozatím bez významnější odezvy z české strany) a hydroenergetiky. Levná a relativně vysoce kvalifikovaná pracovní síla je dalším stimulem průmyslového rozvoje země.

Existující makroekonomické problémy (tzn. mimořádně vysoká inflace za současného dvouciferného tempa růstu ekonomiky a akutní hluboká devizová krize) mají vesměs domácí původ a pocházejí již z doby krátce před propuknutím světové krize. Z důvodu špatného zásobování (problémy domácí produkce i omezování dovozů vynucené nedostatkem volné měny) narůstá do závratných rozměrů inflace (meziroční hodnoty se např. u potravin již blíží hranici 100 %) a vláda přitom z politických důvodů ponechává úrokovou míru na jednociferné hodnotě.

I když jedním z mála pozitivních dopadů krize je po skokovém zdražení ze začátku roku 2008 postupný návrat světových cen potravin k normálu, Etiopie z tohoto jevu nijak neprofituje. Již původní zdražení potravin v Etiopii nebylo ničím jiným než chytrým využitím dominantní globální komunikace ve prospěch domácích výrobců, obvykle také propojených se státní mocí. Také propad domácí produkce v oblasti základní etiopské potravinové skladby – chléb „injara“ (vyrábí se z endemické nízkovýnosové obiloviny „tef“) a produkty lokálního chovu skotu tj. mléko a maso (největší stádo v Africe) pro zdůvodňování zvyšování místních cen potravin celosvětovými trendy rozhodně neobstojí, jakkoliv primární vstupy (dovozové PHM, hnojiva) prudce podražily a na propadu se podílely i klimatické vlivy (nepřišly sezónní deště, když přišly mimo sezónu, zničily značnou část úrody).

Světovou hospodářskou krizi se vláda snaží také využít ve své vnitropolitické propagandě. Dobře jí slouží k obhajování pomalého tempa skutečných liberálních hospodářských reforem a oddalování zásadních politických rozhodnutí (zrušení devizové kontroly, další výrazná liberalizace bankovního sektoru, pojišťovnictví, médií a komunikací, pozemková reforma).

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008
HDP v tržních cenách (mld. ETB)	69,0	84,5	101,0	182	239
Růst HDP (%)	13,1	8,9	10,6	11,1	11,6
HDP na obyvatele (USD)	106	116	149	210	324
Míra inflace (růst spotřeb. cen, %)	3,2	11,6	12,2	17,2	25,3
Směnný kurs (ETB / 1 USD)	8,64	8,67	8,69	9,26	11,3

Zdroj: EIU a IMF; veškeré údaje o HDP jsou za etiopský fiskální rok (končí 7. července)

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Etiopský průmysl přispívá do HDP zhruba 11,4 % a zaměstnává cca 100 tisíc lidí.

Země má patrně velké a významné, dosud však málo využívané nerostné bohatství. V příštích letech bude zahájen další průzkum a těžba nerostů, jako jsou zlato, platina, nikl, mramor, žula, sůl, ale i ropa a zemní plyn.

Ze zpracovatelského průmyslu, soustředěného téměř výhradně v hlavním městě a okolí, má největší význam potravinářský průmysl: výroba nealkoholických nápojů, piva, vína a destilátů, mlýny, cukrovary – celkem přes 25 tisíc zaměstnanců. Dále je zastoupen textilní, kožedělný, tabákový, dřevozpracující a chemický průmysl a výroba stavebních hmot, ze strojírenství montáž traktorů, nákladních automobilů a ocelových konstrukcí.

Velké množství průmyslových investičních celků bylo za režimu DERG postaveno s finanční (úvěry) i technickou pomocí bývalých komunistických zemí:

Mugher Cement Factory (NDR), Kombolcha Textile Factory (ČSSR + NDR + Itálie), Nazareth Tractor Assembly Plant (SSSR), Arba Minch Textile Factory (ČSSR), Ethiopian Canvas & Rubber Shoe Factory (ČSSR), Addis Tyre Co. (ČSSR) – (dnes privatizována slovenskou firmou Matador Púchov), Addis Metal Pressings Enterprise (kdysi Addis Machine Tools Factory; ČSSR), Harar Brewery (ČSSR), Bedele Brewery (ČSSR), Malka Wakana Hydro Power Station (ČSSR + SSSR) apod.

4.4. Stavebnictví

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

EFDR je zemědělskou zemí. Zemědělství zaměstnává 85 % průběžného obyvatelstva a představuje 42,1 % HDP. Deklaruje se snaha dospět k potravinové soběstačnosti, ale ve skutečnosti EFDR volá po statisících tun potravinové pomoci ročně.

Hlavními produkty jsou obilniny, luštěniny a olejnin. Obilí se pěstuje téměř výhradně pro domácí spotřebu; z endemického druhu prosa (teff) se vyrábí základní národní jídlo: kyselé placky zvané injera (inžera).

Káva (druh arabica), je považována za jednu z nejkvalitnějších na světě a její vývoz zajišťuje už 20 let zhruba dvě třetiny všech devizových příjmů země. Po nedávném propadu na komoditních burzách však její světová cena začíná opět růst. EFDR jedná se světovým producentem STARBUCKS o vytvoření ochranné známky „Ethiopian coffee“. Další možností zhodnocení etiopské kávy je plánovaný marketing divoce rostoucí tzv. „lesní kávy“ jako vysoce kvalitní a zároveň ekologicky šetrné speciality.

Vývoz khatu (anglicky qat, khat nebo chat), rostliny považované za stimulant na úrovni měkkých drog do Džibuti, Somálska a Jemenu (v Evropě zakázáno), rovněž tvoří významnou část devizových příjmů země (10 tis. t za více než 50 mil. USD). Velká část obyvatel zmiňovaných sousedních zemí je na jeho žvýkání fyzicky závislou.

V EFDR lze najít největší stádo hovězího dobytka v Africe: podle odhadů jde o 35 mil. kusů skotu, dále 21 mil. ovcí, 17 mil. koz, 5 mil. oslů, 3 mil. koní a přes 1 mil. velbloudů; prasat pouze 24 tisíc, zato 56 mil. kusů drůbeže. Rozvíjí se sladkovodní rybníkářství.

Národních parků (chrání endemické druhy rostlin a živočichů) je v současnosti v zemi 12; nejbližší Addis Abebě je to Awash N.P. při silnici do Džibuti a Lake Abiata-Shala N.P. u výletního jezera Langano. Nejznámější jsou ale horské parky v Bale Mountains N.P. na jihovýchodě a Simien Mountains N.P. – součást kulturního dědictví UNESCO - na severu EFDR. Ochrana životního prostředí je přesto v EFDR

zanedbaná. Mimořádně rozsáhlé odlesňování je způsobeno zejména takřka všeobecným kácením a užíváním dřeva na palivo.

4.6. Služby

Podle statistik vytvářejí služby 46,5 % HDP, ale jako v jiných afrických zemích nejsou na vysoké úrovni.

Obchod (zejména pak maloobchod) je v podstatě privátní a stal se doménou etiopských muslimů.

Turistiku pokládá EFDR za jeden z pilířů své budoucí prosperity. Nechybějí unikáty historické (například skalní chrámy v Lalibele, středověké hrady v Gondaru, obelisky a chrámy v Axumu) i přírodní (jezero Tana, zdrojnice Modrého Nilu a jeho vodopády u Bahir Daru, mnoho endemických zvířat a rostlin). Vlastní kalendář umožňuje používat sloganu „Visit Ethiopia – Land of 13 Months of Sunshine“. Nedostatečně je ale vyvinutá dopravní i turistická infrastruktura (hotely). EFDR navštěvuje ročně cca 100 tis. turistů ze zahraničí (převážně Etiopů žijících v cizině; z toho kolem 15 tis. z USA) a devizové příjmy dosahují kolem USD 20 mil.. Na podporu rozvoje turistického ruchu byla založena vládní Komise etiopské turistiky (Ethiopian Tourism Commission). Kromě zavedeného státního touroperátora NTO (National Tour Operation & Travel Agency Enterprise) existují dnes již desítky soukromých cestovních kancelářů.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Silniční doprava

Na 4.100 km asfaltovaných silnic dobré kvality a dalších 19 tis. km štěrkových a jiných silnic (v období dešťů často nesjízdných), se přepraví přes 95 % osob i nákladů. Nejdůležitější silnice spojují hlavní město s ostatními významnými centry v zemi a nejlepší péče se dostává spojnicím se sousedními zeměmi Džibuti a Keňou (hraniční přechod Moyale).

Železniční doprava

Stavba trati Djibouti-Ethiopian Railway spojující Addis Abebu s Džibuti, o celkové délce 781 kilometrů, byla zahájena koncem 19. století, a byla dokončena po dvaceti letech, když nad její výstavbou převzala dohled Francie. Společně etiopsko-džibutské vlastnictví železnice stvrdily smlouvy z roku 1981 a 1985. V roce 2003 se vlády dohodly na přípravě koncesionářské smlouvy se strategickým soukromým subjektem (JAR) a na její rozsáhlé modernizaci (od roku 2005). Na rekonstrukci přislíbila část peněz Evropská unie (EU), avšak jejích USD 100-200 mil. je jen zlomkem nákladů na úplnou opravu trati (odhady hovoří o potřebě USD 1,5 mld). V březnu 2006 vláda schválila koncesionářskou smlouvu na 25 let, na základě které provoz železnice převzala jihoafrická společnost COMAZAR. V únoru 2008 bylo přijato vládní usnesení o výstavběkoridorů panafrického významu (Východ-Západ a Jih-Sever) a dalších vnitrostátních železničních tratí o celkové délce 5.000 km. V srpnu 2009 byla ovšem vypovězena jednostranně smlouva s EU o rekonstrukci tratě do Džibuti a projekt výstavby dalších železničních tratí zatím z důvodu nevyjasněného financování (náklady představují cca 5 miliard USD, což je jedna pětina HDP) také stagnuje. Zahájení funkční železniční dopravy v Etiopii je tedy zatím v nedohlednu.

Letecká doprava

Význam letecké dopravy pro EFDR je nesporný. Nedávno modernizované (nový terminál) mezinárodní letiště Bole International Airport v Addis Abebě je jedním z 5 na celém africkém kontinentě, které se těší označení „kategorie 1“. Je druhým nejmodernějším (po Johannesburgu) v subsaharské Africe. Má přímé letecké spojení do USA i do ČR. Jak již bylo zmíněno, v roce 2003 byl otevřen nový terminál pro cestující, na jaře roku 2006 pak nový cargo terminál (zlepšení kvality služeb pro obchod např. nově se rozvíjející obchod s květinami). Národní letecká společnost Ethiopian Airlines (EA) je klíčovým hráčem na africkém trhu leteckých dopravců a v posledních letech zaznamenala významný nárůst jak v osobní, tak nákladní přepravě (více než 25 letadel, 49 mezinárodních a 30 vnitrostátních destinací). V současné době navíc EA rozšiřuje svoji letku o nové Boeingy, nevylučuje se ani jednání s AIRBUSEM. Mezinárodní letiště jsou v Addis Abebě (Bole International Airport), Dire Dawě a Bahir Daru.

Námořní doprava

Po odtržení Eritreje (a tím i odříznutí od přístavů Assab a Masawa) a po etiopsko-eritrejské válce přeměrovala EFDR prakticky veškerý svůj zahraniční obchod do přístavu v Džibuti. V květnu 2000 se ale správy džibutského přístavu ujal zahraniční investor Dubai Ports Authority. Ten začal pracovat na zvětšení přepravní kapacity až na 147 tis. tun měsíčně. K efektivnějšímu využití džibutského přístavu by mělo dojít ale až po praktickém uvedení do života nedávno podepsané etiopsko-džibutské dohody o víceetapovém dopravním systému, která má za cíl umožnit rychlé odbavení a přepravu zásilek určených pro EFDR. (Etiopský parlament dohodu schválil 3. dubna 2007). Etiopské obchodní námořnictvo o 12 lodích fungující pouze v cizích přístavech se nedávno mělo rozšířit o 2 lodě z čínských loděnic. Monopolním přepravcem pro etiopský vývoz i dovoz jsou Ethiopian Shipping Lines (ESL).

Telekomunikace

V roce 1999 byla v zemi firmou Ericsson zprovozněna síť mobilních telefonů. Od roku 2003 však probíhá modernizace této sítě za účasti čínských firem (Huawei, ZTE) a byly zavedeny též omezené roamingové služby. Vše probíhá v režii státní monopolní společnosti Ethiopian Telecommunications Corporation (ETC), která je také výhradním poskytovatelem internetových služeb.

Energetika

Kolem 97% využívané energie pochází z hydroelektráren. Přesto pouze jen cca 11% všeho obyvatelstva (v Addis Abebě 35%) má k elektřině přístup. V perspektivě počítá státní výrobce a distributor EEPKO s nárůstem kapacity (ze současných 425 MW) až na více než 3GW, a to dokončením elektráren Beles, Windmill, Finchaa, Amerti Neshi, Finchaa, Gilgel Gibe, Tekeze a Gojeb za účasti zahraničních investorů (ČLR, Itálie, Norsko-Hydro).

Etiopské domácnosti jsou však zatím většinou závislé na tradičních zdrojích energie. Základním energetickým zdrojem země stále zůstává, tak jak tomu bylo po tisíciletí, biomasa, zejména dřeva, ale i výstupy zemědělské (živočišné) výroby. V posledních 25-ti letech tak bylo spotřebováno asi 80% veškerých lesních zdrojů země. Pokračující odlesňování vede ke znehodnocení půdního fondu, k půdní erozi a k desertifikaci, což má na hospodářství země mimořádně negativní důsledky.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

EFDR nemá mezi vyspělými partnerskými zeměmi (kromě EU jako celku) největšího stabilního dvoustranného donora (což je důsledek toho, že v minulosti nebyla kolonizována). Z multilaterálních donorů poskytuje rozhodující pomoc především Evropská unie (EU), International Development Association, African Development Fund a World Food Programme.

Oficiální rozvojová pomoc (mil. USD)

Zdroj	2000	2001	2002	2003	2004
Bilaterální	380	367	489	1033	1026
- z toho: USA	130	94	156	568	402
	39	26	41	48	126
Německo	34	52	51	56	33
	26	44	35	57	58
Japonsko	24	16	29	37	34
Nizozemsko					
Norsko					
Multilaterální	298	721	784	487	760
- z toho: Intl.	116	434	464	15	10
Develop. Assoc.	69	100	117	247	476
	22	29	78	149	113
European Union	36	27	24	14	9
	16	18	19	11	64

African Develop. Fund					
World Food Programme					
UNHCR					
Celkem (vč. ostatní)	693	1116	1307	1553	1823

Zdroj: EIU

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet (mld. ETB)

Kapitola	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Rozpočtové příjmy	9,0	10,9	12,3	14,1	17,4
- z toho: přímé daně	3,0	3,4	3,9	4,4	5,2
daně nepřímé	6,0	7,5	8,4	9,7	12,2
daně clo	3,6	5,3	5,7	6,6	8,2
Příjmy celkem (vč. darů a ostatních)	15,7	17,9	20,0	23,2	29,4
Běžné výdaje	13,5	11,9	13,0	15,2	17,1
- z toho: na obranu	2,3	2,5	2,9	n/a	n/a
na školství	2,3	2,5	2,9	n/a	n/a
na zdravotnictví	0,5	0,5	0,7	n/a	n/a
Kapitálové výdaje	6,3	8,3	11,5	14,0	18,4
Výdaje celkem	19,8	20,2	24,6	29,2	35,6
Bilance	-5,5	-4,5	-5,8	-6,0	-6,2

Zdroj: EIU; x = ohad, veškeré údaje jsou za etiopský fiskální rok (končí 7. července)

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance (mil.USD)

	2003	2004	2005	2006	2007
Vývoz FOB	496	678	917	1025	1212
Dovoz FOB	- 1895	- 2769	- 3701	- 4106	- 4784
Obchodní bilance	- 1399	- 2090	- 2784	- 3081	- 3573
Bilance služeb	47	40	-182	3	-3
Bilance příjmů	- 24	- 29	-5	18	27
Bilance běžných převodů	1196	1372	1402	1274	1915
Bilance běžného účtu	- 199	- 751	- 1568	- 1786	- 1636
Bilance kapitálového účtu	0	0	0	n/a	n/a
Bilance finančního účtu	- 265	- 105	n/a	n/a	n/a
Úpravy	- 390	- 354	486	n/a	n/a

CELKOVÁ BILANCE	-280	- 949	- 323	n/a	n/a
------------------------	-------------	--------------	--------------	------------	------------

Zdroj: EIU

Devizové rezervy (mil.USD)

	2003	2004	2005	2006	2007
Celkem	955	1496	1121	833	905

Zdroj: EIU

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost, dluhová služba (mil. USD)

	2003	2004	2005	2006	2007
Dlouhodobý dluh	6943	6351	6021	6029	2300
- z toho:	3868	4392	4880	4876	1189
multilaterální					
bilaterální	2357	2479	788	798	664
soukromí věřitelé	94	72	352	355	448
Krátkodobý dluh	64	87	n/a	n/a	n/a
Úvěry IMF	143	157	n/a	n/a	n/a
Celkový vnější dluh	7150	6596	n/a	n/a	n/a
Celková dluhová služba (=splátky/rok)	90	98	97	76	30

Zdroj: EIU

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Ústřední banka:

- National Bank of Ethiopia (NBE) guvernér TEKLEWOLD Atnafu

Státní banky:

- Commercial Bank of Ethiopia (CBE)
- Development Bank of Ethiopia

- Construction and Business Bank

Sedm soukromých bank Awash International Bank (AIB), Bank of Abyssinia, Dashen Bank, NIB International Bank, United Bank, a Wegagen Bank a v lednu 2007 nově založená Lion International Bank pokrývá 20 % bankovního trhu.

Bankovní systém poskytuje většinu základních služeb pro obchodní aktivity (L/C, bondy, též např. převody peněz v systému Western Union). Zůstatky na birrových účtech nelze zpětně směnit na valuty ve volných měnách!!!

V pojišťovnictví má hlavní slovo státní Ethiopian Insurance Corporation (EIC). Tržní prostředí dotváří 8 soukromých pojišťoven, například Africa Insurance Co., Awash Insurance Co., Nyala Insurance Co., nebo National Insurance Company of Ethiopia.

5.5. Daňový systém

Daň z příjmů osob - nad nezdanitelných ETB120 měsíčně progresivně 10-40% (nejvyšší z příjmu nad ETB 3.000)

Daň z přidané hodnoty je 15%, od dubna 2008 se neuplatňuje na veškeré potraviny . Platba DPH ovlivní podniky, jejichž roční obrat je vyšší než ETB 500 tis. (USD 60 tis.). U ostatních firem bude zdanění provedeno paušálem 2% z ročního obratu.

Spotřební daň na některé domácí i dovážené zboží činí od 10% (textil, televizory) až do 110 % (automobily) a 150% (alkoholické nápoje).

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance za posledních 5 let (mil. USD)

	2004	2005	2006	2007*	2008*
Vývoz FOB	680	887	1025	1212	3125
Dovoz FOB	2814	3398	4106	4738	7692
Saldo	- 2134	- 2511	- 3081	- 3573	-3567

Zdroj: EIU, *odhad

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Údaje z roku 2007 (%):

Vývoz

Džibuti	12,1
Německo	11,8
Švýcarsko	8,8
Japonsko	6,1
ČLR	5,0

Dovoz

Čína	16,6
Saúdská Arábie	15,2
Indie	7,0
Itálie	7,7
USA	3,8

Zdroj: National Bank of Ethiopia

6.3. Komoditní struktura

Údaje z roku 2007(%):

Vývoz

káva	35,8
olejniný	15,8
kůže, kožené zboží	7,6
khat	7,8
zlato	8,2

Dovoz

strojní zařízení	33,7
technologie a vybavení	30,0
paliva	14,7
chemikálie	10,0

Zdroj: National Bank of Ethiopia

6.4. Dovošní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Všechny dovozy do EFDR musí uskutečňovat výhradně etiopští občané, či v EFDR registrované firmy s příslušnou licencí od ministerstva obchodu a průmyslu, ministerstva financí a hospodářského rozvoje a devizového orgánu národní banky. Za účelem uvolnění valut pro zaplacení dovozu musí v podstatě podnik předložit etiopské bance celkem tři cenové nabídky (nutnost výběrových řízení – tendrů), přičemž nejuhodnější cenu nemusí vybrat, pokud podá písemné zdůvodnění.

Výslovně je zakázán pouze dovoz narkotik, pornografie a falešných peněz. Omezen je dovoz zbraní a munice (na státní sektor reprezentovaný ministerstvem obrany a jím licencovanými společnostmi), živých zvířat, potravin a léčiv (je nutný certifikát ministerstva zdravotnictví).

Dovošní dokumenty

- předem – 3 ověřené exempláře kopie dovošní faktury (a dvě faktury od výrobce), konosamenty, proforma faktury; se zásilkou - Export Declaration, kontrakt, faktura, navíc je požadována kontrola jakosti a úplnosti zboží před expedicí.

Celní systém

- EFDR je členem World Customs Organization (WCO) a Customs Cooperation Council (CCC). V srpnu 1993 ratifikovala mezinárodní dohodu o Harmonized Description and Coding System.
- Cla jsou stanovována z hodnoty na dodací fakturu včetně dopravy, nejčastěji z hodnoty CIF.
- Za výběr cel a dalších poplatků při dovozu zodpovídá Ethiopian Customs Authority.

Všechno zboží musí projít tzv. Pre-shipment Inspection (PSI) prostřednictvím Ethiopian Customs Authority (ECA). Inspekce zboží by měly zajistit, že kvalita a množství zboží bude v souladu s podmínkami uvedenými v kontraktu. Podle nařízení ústřední banky je dovošní povolení vydáno pouze importérovi, který použije služeb státních monopolních Ethiopian Shipping Lines(ESL).

EFDR patří k příjemcům výhod z iniciativy Evropské unie pro nejvíce zadlužené chudé země (HIPC) „Everything but Arms“, která prakticky znamená, že EU bude z nejméně vyspělých zemí dovážet bez jakýchkoliv obchodních překážek (cel, kvót). Další výhodou pro EFDR je iniciativa USA v podobě African Growth and Opportunity Act (AGOA), který taktéž perspektivně znamená zavedení bezcelního dovozu téměř veškerého zboží do USA z 34 zemí subsaharské Afriky (v současnosti se nejvíce využívá ve vývozech textilu).

6.5. Ochrana domácího trhu

Snad s výjimkou průmyslu výroby nápojů (pivo) je ochrana domácího trhu a výrobců nevýznamná. Uvažuje se o zavedení určité ochrany trhu před nekvalitními a často pašovanými výrobky z ČLR.

6.6. Zóny volného obchodu

V EFDR nejsou.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

Od vstupu ČR do EU (1. 5. 2004) se vůči Etiopii v obchodní oblasti aplikuje smluvní základna EU - Dohoda z Cotonou.

Během návštěvy I. místopředsedy vlády a ministra pro místní rozvoj p. Jiřího ČUNKA v EFDR byla 25. července 2007 podepsána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o zamezení dvojímu zdanění a prevenci daňových úniků s přihlédnutím k daním z příjmu. Expertní jednání o Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic je ukončeno, podepsání opvšem brání zásadní odlišnost v náhledu na volnou repatriaci kapitálu.

EFDR předložila v první polovině roku 2007 návrh Dohody o hospodářské, vědecké a technické spolupráci a obchodních vztazích, (kterou údajně standardně uzavírá s partnerskými zeměmi) a kterou by při nejbližší příležitosti „ráda s ČR podepsala“.

EFDR zatím stále není členským státem Světové obchodní organizace (WTO), zpřístupová jednání k jejímu plnému členství jsou v průběhu.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let (tis. USD)

	2004	2005	2006	2007	2008
vývoz (z ČR)	1.926	4.171	3.213	16.212	13.144
dovoz (do ČR)	1.228	2.192	2.809	4.723	4.528
saldo	698	1.979	404	11.489	8.616

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Komoditní struktura českého vývozu a dovozu v roce 2008 (tis. USD)

Vývoz		Dovoz	
reaktory	8.794	káva, čaj, koření	1.959
optické přístroje	2.823	zelenina	1.852
mlýnské výrobky	421	živé květiny	418

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Obecně lze říci, že mezi nejžádanější a pro naše výrobce tedy nejzajímavější komodity a sektory patří v prvé řadě energetika, zemědělská a potravinářská technika, stavební technika, a průmysl stavebních hmot (zejména cement), zdravotnická technika, sanitární a hygienické potřeby (bílé zboží), pneumatiky, papír, farmaceutika, konstrukční ocel, textilní, kožedělné a obráběcí stroje, náhradní díly ke strojům a zařízením, ventily a armatury, malá letadla a vojenská technika (lehké ruční zbraně, munice, náhradní díly pro letadla i těžkou techniku, výcvikové trenažéry a simulátory).

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

O společných česko-etiofských podnicích nemá zastupitelský úřad žádné informace.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

České zboží má na etiopském trhu dosud velmi dobré jméno, obecně však povědomost o něm v Etiopii bohužel postupně klesá. Dostatečný zatím není ani zájem české podnikatelské veřejnosti o tento trh. Stabilní je poptávka po náhradních dílech českých technologií (gumárenské, potravinářské, energetické apod.) a po náhradních dílech pro letadla (zákazníkem je obvykle stát).

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Zahraniční rozvojová spolupráce ČR je poskytována na dvoustranné i mnohostranné (přes české příspěvky do EU a mezinárodních organizací) bázi, tzn. z finančních prostředků vyčleněných za tímto účelem ze státního rozpočtu České republiky. Lze však předpokládat, že s ohledem na příští (poměrně vysoké) příspěvky ČR do 10. Evropského rozvojového fondu (EDF) budou počínaje rokem 2008 rozvojové projekty EU financované z tohoto fondu přístupné také pro české subjekty.

Ve dvoustranné rozvojové spolupráci si EFDR, přestože byla v roce 2003 vyňata ze seznamu tzv. „prioritních zemí“ v rámci tehdejšího návrhu Koncepce rozvojové pomoci vlády ČR, uchovává pozici jednoho z největších příjemců rozvojové pomoci ČR z „neprioritních zemí“ (viz níže):

- 2001–05 – projekt „Hydrologický průzkum zdrojů vod v Etiopii se zaměřením na oblasti postižené suchem“ v gesci MŽP, realizátor AQUATEST a.s., celkový rozpočet 9,6 mil. Kč (dočasně přerušen);
- 2003–04 – projekt „Budování zdrojů kvalitní pitné vody v jihozápadních oblastech Etiopie“ v gesci MŽP, realizátor Nadace Člověk v tísni a britská nevládní organizace Water Aid, celkový rozpočet 5,8 mil. Kč – přístup k pitné vodě pro cca 12 tis. obyvatel – správa zdrojů (projekt ukončen);
- 2003–05 – projekt „Zvýšení dostupnosti základního vzdělání v jihozápadních oblastech Etiopie“ v gesci MŠMT, realizátor Nadace Člověk v tísni, celkový rozpočet 5,4 mil. Kč – výstavba 5 škol a zavádění moderních výukových metod (projekt ukončen);
- 2004–06 – projekt „Poskytnutí vzdělání a péče sirotkům po obětech AIDS“ v gesci MŠMT, realizátor Nadace Člověk v tísni, celkový rozpočet 12,2 mil. Kč, ekonomická a sociální stabilizace sirotků ve společnosti – vybudování středního odborného učiliště s internetem (pokračování projektu ve stádiu schvalování);
- 2005–07 – projekt „Podpora implementace moderních výukových metod do vzdělávacího systému Etiopie“ v gesci MŠMT, realizátor Nadace Člověk v tísni, celkový rozpočet 16,2 mil. Kč – výstavba regionálního centra moderních výukových metod v Awasse a podpora vzniku odborného pedagogického pracoviště na Universitě v Addis Abebě (projekt pokračuje, alokace na 2007 činí 4,3 mil. Kč);
- 2008–09 projekt " Protierozní opatření v okolí jezera Awasa", realizátor Nadace Člověk v tísni
- 2008–09 projekt " Zpřístupnění středního vzdělání sirotků a ohroženým skupinám", realizátor Nadace Člověk v tísni
- 2008–09 projekt " Vzdělávací centrum v Addis Abebě", realizátor Nadace Člověk v tísni
- 2008–09 projekt " Inegrovaný projekt plánovaného rodičovství a prevence HIV/AIDS v Regionu jižních národů", realizátor Nadace Člověk v tísni
- 2007–09 projekt " Průzkum zdrojů vod se zaměřením na oblasti postižené suchem", realizátor firma Aquatest

Kromě toho

- 05/02/2003 – předána humanitární pomoc obětem sucha prostřednictvím Etiopské komise pro přípravu a prevenci živelných pohrom (DPPC) ve výši 40 tis. USD;
- 2006 – jako doplněk k projektu „Poskytnutí vzdělání a péče sirotkům po obětech AIDS“ schválilo MZV ČR malý lokální projekt na „Rekvalifikační kurzy v praktických dovednostech a sociální práce ve znevýhodněných komunitách v Awasse“, jehož hodnota dosáhla částky 443.550,80 Kč.
- 2007 počátkem roku 2007 byla UNHCR poskytnuta humanitární pomoc ve výši 2 mil. Kč. na podporu jejich aktivit v uprchlických táborech v EFDR (somálští, súdáňští, eritrejští uprchlíci) žádaná původně jako naléhavá dvoustranná humanitární pomoc etiopským obětem rozsáhlých povodní z července 2006.

V roce 2008 byl Etiopii spolu se třemi dalšími zeměmi vytvořen nový statut tzv. projektové země, což je příslib vyššího objemu finančních prostředků určených na projekty rozvojové spolupráce.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vzájemná výměna v oblasti služeb mezi ČR a EFDR není místními statistikami ani ČSÚ evidována a patrně neexistuje. Služby jsou v EFDR obecně na nízké úrovni. Zastupitelský úřad nezaznamenal zájem českých firem působících v oblasti služeb o teritorium. Ani z etiopské strany nebyl zájem o české služby zaznamenán. Kromě toho oblasti poskytování služeb, které jsou vyhrazeny pouze místním firmám např. bankovníctví a pojišťovací služby, televize a rozhlasové vysílání, námořní doprava, jsou definovány zákonem a stále zůstávají v exkluzivním vlastnictví etiopských subjektů a pro zahraniční investory jsou nepřístupné.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Na základě pracovního povolení vydaném Ethiopian Investment Commission se uděluje povolení k pobytu. Procedury jsou administrativně velmi náročné, žadatel se musí připravit na intenzivní byrokratické šikanování. Situaci neusnadňuje ani všeobecně rozšířené přesvědčení o dostatku domácích pracovních sil. Dokonce se nedá příliš spolehnout ani na korupci, která je v etiopské státní správě výrazně nižší než jinde v Africe.

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Místní zástupce, či partner je naprosto nezbytný a to zejména v případě dodávek investičních celků, nebo účasti ve významných tendrech. OEU zastupitelského úřadu má k dispozici nejnovější Addis Ababa Business Directory a může s vyhledáváním partnerů pomoci, je však možné přímo kontaktovat místní obchodní komoru – např. pokud se týká potřeby reference na věrohodnost potenciálního partnera (viz příloha).

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Vedoucí místa mohou být obsazena cizinci bez omezení, jiná pouze po povolení Ethiopian Investment Commission, (pokud není k dispozici místní síla). Rychle rostoucí počet obyvatel generuje velké množství pracovních sil, ovšem jejich kvalifikace je v průměru nízká.

Pracovní doba je 48 hodin týdně, pracovník má nárok na 14 dní placené dovolené v prvním roce plus za každý další rok jeden den. Věk odchodu do důchodu je 55 let, ale na vyplácení starobního důchodu mají nárok pouze bývalí státní zaměstnanci. Náklady na místní pracovní sílu jsou nízké i ve srovnání s řadou jiných afrických zemí. Minimální mzda není uzákoněna, ale předpokládá se v minimální výši (i pro nekvalifikovaného pracovníka) ETB 150, tedy necelých USD 20 měsíčně.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Podmínkou pro zřízení kanceláře nebo reprezentace je registrace a získání licence. Ty se vydávají na regionálních úřadech (Trade, Industry and Tourism Bureau), nebo na federálním ministerstvu průmyslu a obchodu. Každý region může vznášet různé požadavky na předložení dokladů k registraci. Registrovat se stačí jednou, i když se počítá s aktivitami v různých regionech.

Je nutno předložit:

- důkaz o registraci a právní existenci mateřského podniku v zemi původu,
- stanovy mateřského podniku a zakládací listinu,
- prohlášení o finančním obnosu uloženém v EFDR, z něhož budou kryty výdaje zastoupení,
- důkaz o jmenování obchodním zástupcem mateřským podnikem, potvrzený příslušnými orgány.

K získání licence (opět na ministerstvu obchodu a průmyslu, regionálním úřadu, nebo na jiném orgánu státní správy – podle oboru podnikání) je nutno předložit žádost a popsat aktivity, které bude kancelář vyvíjet. Povolující orgán pak vystaví Commitment Letter, na jehož základě získá zástupce pracovní povolení a také povolení k pobytu. Zástupce musí písemně potvrdit, že na zvláštní účet u etiopské banky složí prostředky na krytí ročních výdajů kanceláře. Po splnění uvedených podmínek obdrží zástupce licenci za poplatek ETB 200.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Tradice kvality a láce mnoha českých výrobků v Etiopii žije a stále si udržuje dobré jméno, i když se v poslední době z trhu některé komodity vytratily, resp. byly nahrazeny levnějšími (a také méně kvalitními) čínskými. Je nutno zvážit možnost pravidelné účasti na každoročním veletrhu v Addis Abebě. Marketing a reklama je v EFDR teprve v začátcích. Nejvýznamnějšími prostředky jsou: letáčky a inzerce v novinách, rádiu a televizi. Kvalita kampaní je různá i vzhledem k často nízkému rozpočtu klienta.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Místo a způsob řešení sporu je nutno detailně dohodnout předem už v podmínkách kontraktu. Ideální je používat mezinárodně dohodnutá pravidla dle INCOTERMS. Etiopové zásadně nepřistoupí na české, nebo jiné evropské právo, naopak se snaží prosazovat etiopské právo a jako místo řešení sporu Addis Abebu. Zahraniční investoři a obchodníci v EFDR čelí právnímu prostředí, ve kterém je ochrana soukromého vlastnictví a vymahatelnost práva (podmínek kontraktu) na nízké úrovni a nedostatečně krytá právním systémem (nedostatečné zákony, jejich malá znalost, nejednoznačnost výkladu).

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Tendry jsou zveřejňovány v tisku, zejména v angličtině vydávaném vládním deníku The Ethiopian Herald. Často dochází k posunu termínu uzávěrky. Výjimkou není ani opakované vypsání tendru. Některé státní firmy tendry ani veřejně nevypisují a při menších zakázkách osloví přímo 2–3 předem vybrané, či dříve osvědčené firmy a z jejich nabídek si vyberou. Soukromé firmy nemusí veřejné tendry vypisovat vůbec, pokud se nejedná o použití státních prostředků.

Zahraniční firmy, které nejsou v EFDR etablované, nebo nemají schopného zástupce, mají při pronikání na etiopský trh velmi ztíženou pozici. Pracuje se s "bid bondy" (cca 1–3 % hodnoty kontraktu) – většinou formou bankovních garancí a s "performance bondy" (cca 10 % hodnoty), což činí některým českým firmám značné problémy, protože jde o dlouhodobě vázané peníze.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Složitost procedur (cla, daně), jazyka, obtížné navázání kontaktu s distributory, nepružnost státního aparátu a jeho byrokratické postupy, komplikovaná pozemní doprava z přístavu v Džibuti, relativně malý objem trhu a slabá koupěschopnost poptávajících.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví je v EFDR nevýznamná. Soudní spory o porušování vlastnických práv např. k ochranným známkám se mohou táhnout roky.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

V EFDR je obvyklou platební podmínkou neodvolatelný akreditiv (L/C), potvrzený bankou vývozce a splatný ihned proti dokumentům. Platba předem není etiopskými orgány běžně akceptována (ani u menších dovozců). Velcí světoví dodavatelé poskytují občas úvěry, resp. L/C s delší lhůtou splatnosti. Platební morálka zavedených etiopských dovozců (tedy i státu) je a v minulosti vždy byla (narozdíl od jiných afrických trhů) většinou velmi dobrá.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Nejvýznamnější výstavní akcí v zemi je všeobecný mezinárodní veletrh Addis Chamber International Trade Fair, pořádaný addisabebskou obchodní komorou každoročně na přelomu února a března. O konání dalších veletrhů zastupitelský úřad pravidelně informuje (MpaO, Czechtrade).

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Příslušnými vládními orgány pro povolování investičních, resp. privatizačních aktivit v zemi jsou Ethiopian Investment Commission (EIC) a Ethiopian Privatization Agency (EPA).

Od 4. dubna 2003 vstoupil v platnost nový investiční zákon, usnadňující vstup a působení zahraničních investorů. Pro investory se tak otevřely nové oblasti, vyhrazené dříve pouze vládě, či výhradně etiopským subjektům - letecká nákladní doprava, výroba (ne distribuce) elektrické energie, těžba a doprava zemního plynu, turistika. Snížila se také hranice minimální nutné investice - u čistě zahraničních investorů z USD 500 tis. na USD 100 tis., přičemž u joint-venture s etiopským partnerem z USD 300 tis. na USD 60 tis., navíc u poradenských služeb se hranice snížila v prvním případě z USD 100 tis. na USD 50 tis. a ve druhém na USD 25 tis. V případě, že investor vyváží více než 75 % produkce se minimální hranice investice ruší plně. Byla odstraněna podmínka reinvestovat minimálně USD 100 tis. a také minimální podíl etiopského partnera ve výši 27%.

Investiční pobídky zahrnují bezcelní dovoz technologií a části náhradních dílů (do 15% celkové hodnoty bezcelního dovozu). Bezcelní dovoz se týká též vybavení luxusních hotelů a turistických kanceláří (např. autobusy) – snahou je podpořit etiopský cestovní ruch a příjmy z turistiky. Daňové prázdniny se prodlužují až na 5 let, u firem podnikajících v oblasti zemědělské produkce (např. řezané květiny) a u významných exportérů (nad 50% produkce), v okrajových a zaostalých regionech (Benishangul-Gumuz, Gambella, Afar a Somali) navíc o další rok.

Významné sektory – bankovníctví a pojišťovací služby, televizní a rozhlasové vysílání, námořní doprava však stále zůstávají v exkluzivním vlastnictví etiopských subjektů a pro zahraniční investory jsou nepřístupné, což řada donorů a mezinárodních organizací (WTO) kritizuje.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Oproti jiným africkým zemím zůstávají počet a hodnota přímých zahraničních investic do hospodářství EFDR nízké. Formou přílivu PZI se zatím údajně jednalo o projekty v hodnotě cca ETB 15 mld. (USD 1,7 mld.), ale pouze cca 25 projektů je funkčních – například pětihvězdičkový hotel Sheraton v Addis Abebě (se saúdským kapitálem), etiopský pivovar BGI s francouzskými prostředky a největší privatizační investici – zlatý důl Lega Dembi za (také saúdských) USD 172 mil.

9.3. České investice v teritoriu

Z posledního období (po roce 1989) nejsou žádné české investice známy.

Kontakt na místní agenturu pro podporu přímých zahraničních investic:

ETHIOPIAN INVESTMENT AGENCY

P.O.Box 2313

Addis Ababa

ETHIOPIA

tel.: +251-11-5510033, +251-11-5539474

fax: +251-11-5574396

e-mail: ethiopian.invest@ethionet.et

web: www.ethiopianinvestment.org

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Ethiopian Privatization Agency usiluje o privatizaci většiny státních podniků, což by mohlo být pro některé české firmy velmi zajímavé. Jako příklad lze uvést nedávnou výhodnou privatizaci pneumatikárny ADDIS TYRE (dodané z ČSSR) slovenskou firmou MATADOR.

Mezi perspektivní sektory pro české investory patří :

- potravinářský průmysl (zejména výroba nealkoholických nápojů, piva, vína a destilátů, plnárny, mlýny, cukrovary, mlékárny, jatka);
- energetika a strojírenství – malé vodní elektrárny, montáž traktorů, zemědělských strojů, nákladních automobilů a ocelových konstrukcí;
- textilní, kožedělný a sklářský průmysl (výroba lahví);
- dřevozpracující, keramický (osvěta v dosud zanedbané oblasti osobní hygieny 75 mil. národa se odráží v rostoucích požadavcích na vodovodní armatury a moderní bílé zboží např. sanita se zabudovaným bidetem)

Obecně lze říci, že mezi nejžádanější a pro naše výrobce tedy nejzajímavější komodity a sektory patří v první řadě energetika, zemědělská a potravinářská technika, stavební technika, a průmysl stavebních hmot (zejména cement) zdravotnická technika, sanitární a hygienické potřeby (bílé zboží), pneumatiky, papír, farmaceutika, konstrukční ocel, textilní, kožedělné a obráběcí stroje, náhradní díly ke strojům a zařízením, ventily a armatury, malá letadla a vojenská technika (lehké ruční zbraně, munice, náhradní díly pro letadla i těžkou techniku, výcvikové тренаžéry a simulátory).

9.5. Rizika investování v teritoriu

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

V květnu 2010 se mají uskutečnit parlamentní volby, kterých velmi pravděpodobným vítězem bude opět vládnoucí strana EPRDF. Nelze předjímat nakolik bude tato ochotna k provedení potřebných liberálních reforem, přílišná očekávání zřejmě nejsou na místě. Je ale prakticky jisté, že do voleb se žádné závažné ekonomické rozhodnutí nebo opatření neuskuteční.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Proces vstupu země do WTO je velmi pomalý, členství nelze očekávat před rokem 2012. Dokonce i po vstupu si Etiopie díky přechodným obdobím pravděpodobně zachová značnou část restrikcí, hlavně ve finančním sektoru. V oblasti tak potřebné liberalizace podnikatelského prostředí lze tudíž očekávat pouze velmi pozvolné a drobné úlevy. V dohledné době se neplánují se ani žádné zásadní daňové změny či reformy.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

V delší perspektivě jsou možnosti značné. Výraznější nárůst obrátu však závisí na aktivitě českých firem, které by měly využít trend, spočívající v akutní potřebě obnovy a rozšiřování stávajících výrobních kapacit pivovarů, sodovkáren, lahváren apod., o kterých zastupitelský úřad v uplynulém období informoval.

V současné době je registrován vážný zájem o vybudování nového pivovaru a termálních lázní. České firmy by mohly nalézt uplatnění i v rámci vládních strategických projektů a programů – připravuje se například výstavba celkem 5 000 km železničních tratí, rozšíření energetické kapacity o více než 2,5 GW, plánuje se výstavba 700 tisíc bytových jednotek.

Podmínky vzájemné obchodní spolupráce by mohly zlepšit i Konvence mezi vládou České republiky a vládou Etiopské federativní demokratické republiky o zamezení dvojímu zdanění a prevenci daňových úniků s přihlédnutím k daním z příjmu (připravena k podpisu).

EFDR také v první polovině roku 2007 předložila návrh Dohody o hospodářské, vědecké a technické spolupráci a obchodních vztazích, (kterou údajně standardně uzavírá s partnerskými zeměmi) a kterou by při nejbližší příležitosti „ráda s ČR podepsala“.